

WPROWADZENIE

200 milionów studentów na globie ziemskim (J. Czerny, B. Krzyszpín, *Geniusze*, 2008, s. 49); kilkaset milionów uczniów szkół zawodowych, kilkaset milionów młodzieży i dorosłych – uczestników kursów zawodowych koncentruje swoją uwagę, myślenie i działanie na znalezieniu swojego miejsca w profesjonalnym rozwoju człowieka, zwanym w tej pracy – **profesjologią**. Jest to problem globalny, obejmujący wszystkie państwa i narody świata.

Jako motto tej pracy przyjąłem twierdzenie K.R. Poppera: „Ci spośród nas, którzy nie są skłonni do wystawiania swych idei na ryzyko odrzucenia, nie biorą udziału w grze naukowej”.

Autor prezentowanej pracy jest świadomy tego, że jej treść może budzić u Czytelników wiele różnorodnych refleksji, odmiennych poglądów i ocen. Jest to zrozumiałe w świecie nauki, jej rozwoju i ścieraniu się różnorodnych punktów widzenia dotyczących analizy określonego fragmentu rzeczywistości. Wystawiam jednak treść pracy na ryzyko odrzucenia, by wziąć udział „w grze naukowej”.

„Profesjologia” winna być ujęta pod znacznie dłuższym tytułem, jak np.: „Nauka o warunkach, procesie, wynikach i mechanizmach profesjonalnego rozwoju człowieka”, a to dlatego, że faktyczna jej treść dotyczy głównie wymienionych składników oraz teoretycznych i metodologicznych podstaw tego rozwoju. Zdecydowałem się jednak na tytuł krótszy, żeby był bardziej frapujący i zachęcający Czytelnika do sięgnięcia po tę pracę, by pobudził do twórczego myślenia, krytyki i refleksji.

„Profesjologia” składa się z dwunastu rozdziałów, bibliografii i posłowie autorskiego, które tworzą zwartą całość treściową i źródłową nowej nauki o profesjonalnym rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych, osób niepełnosprawnych oraz emerytów i rencistów.

Rozdział 1 zawiera **charakterystyczne cechy profesjologii** i ich analizę. Rozdział 2 zawiera najważniejsze informacje o **pracy ludzkiej** jako podstawowym warunku istnienia i profesjonalnego rozwoju człowieka. Rozdział 3 zawiera podstawowe informacje o **profesjonalnej pracy człowieka**. W rozdziale 4 przedstawiłem **teoretyczne podstawy profesjologii** jako nowej nauki. Rozdział 5 zawiera wyróżnione i opisane **typy i metody naukowych ba-**

dań, z wyraźnym wyróżnieniem typowych metod profesjologii. W rozdziale 6 przedstawiłem opis **warunków** profesjonalnego rozwoju na tle ogólnych zmian rozwojowych człowieka. W rozdziale 7 przedstawiłem **proces** profesjonalnego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych. Rozdział 8 zawiera opis **wyników** profesjonalnego rozwoju. Rozdział 9 poświęcony jest **metodom stymulacji** profesjonalnego i postzawodowego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych, szczególnie seniorów. Rozdział 10 zawiera **wyniki badań** prozawodowych marzeń dzieci jako przykład twierdzenia, że już dzieci wieku przedszkolnego posiadają swoją preorientację dotyczącą wyboru zawodów i pracy ludzkiej; postzawodową ogólną **aktywność** seniorów oraz aktywność **twórczą**. Rozdział 11 **to pomocniczy słownik profesjologiczny** jako przykład wyróżnionych i zdefiniowanych wybranych terminów. Rozdział 12 jest potraktowany jako **pomocniczy test ćwiczeniowy**, przeznaczony głównie dla studentów pedagogiki i psychologii przygotowujących się do egzaminu z przedmiotu profesjologia. Całość pracy zamyka bibliografia, w której zamieszczone są pozycje bezpośrednio i pośrednio związane z treścią nowej nauki oraz posłowie autorskie.

Profesjologia jest przeznaczona głównie dla pięciu grup Czytelników:

- nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjum i szkół zawodowych, którzy pracują bezpośrednio z młodzieżą, wspomagając ich prozawodowy rozwój i decyzje dotyczące trafnego wyboru zawodu; nauczycieli zawodowych przedmiotów teoretycznych i praktycznych, którzy kształtują osobowość prozawodową i zawodową uczniów przygotowujących się do pracy w wybranym zawodzie;
- organizatorów, doradców młodzieży i dorosłych pracujących w różnych placówkach wspomagających wybór zawodu, uczenie się zawodu, zmianę zawodu i efektywne wykonywanie pracy zawodowej;
- pracowników naukowych (nauczycieli akademickich i pracowników instytutów badań naukowych) zajmujących się problematyką profesjonalnego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych pracujących;
- studentów szkół wyższych, którzy specjalizują się w psychologii i pedagogice pracy jako przyszli doradcy zawodowi młodzieży i dorosłych;
- rodziców, którzy starają się doradzać swoim dzieciom trafny wybór zawodu, wspomagać jego uczenie się i wykonywanie pracy. Treść pracy

może być interesująca również dla tych młodych pracowników, którzy mają pewne kłopoty ze zmianą zawodu na tzw. wolnym rynku pracy.

Składam w tym miejscu podziękowanie Panom Kanclerzowi i Rektorowi Wyższej Szkoły Humanitas za przychylne ustosunkowanie się do wydania tej pracy.

Katowice, grudzień 2015

Autor